

ИШНИНГ ЎЗИНИЯМ, КЎЗИНИЯМ БИПАДИГАНЛАР...

3-бетда

МУВАФФАҚИЯТЛАР ТАСОДИФИЙ ЭМАС...

5-бетда

ЧЎМПИШНИНГ ҲАМ ЎЗ ҚОЙДАЛАРИ БОР

6-бетда

Оила

Оила соғлом ва бахтли бўлса, бутун жамият барқарор ва фаровон бўлади.

Ислом КАРИМОВ

26 (1281)-сон 29 июнь 2016 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Жамият

Гўзал ва бетакроримсан, муқаддас Ватаним,
жоним сенга фидо, Ўзбекистоним!

Ватанимиз мустақиллигининг 25 йиллиги олдидан

ЮКСАЛИШ МАНЗАРАЛАРИ

Дунё илм-фанига Насафий, Кеший каби улуг алломаларни етказиб берган қадим Қашқа воҳаси ўзининг шонли тарихига эга. Аммо даврлар силсиласида аجدодларимизнинг мислсиз бунёдкорлигию, босқинлар ва ўзаро низолаар чоғида вайронагарчиликларга да гувоҳ бўлган Қашқадарёда том маънодаги ўзгаришлар, юксалишлар мустақиллик йилларида рўй берди. Истиқлол и слоҳотлари туйғайли Қашқадарё ҳар томонлама ривожланган, бақувват иқтисодий ҳудудга айланди. Бироқ бу кунларга, бу ютуқларга осонликча эришилгани йўқ.

— Эслаб кўрайлик, собиқ тузум даврида, республика иқтисодиёти ҳалокат ёқасида турган бир пайтда Қашқадарёда аҳвол янада мушкулроқ эди, — дея хотирлайди Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мурабийси Поён Равшанов. — Собиқ мустабид тузумнинг маъмурий буйруқбозлик тизими ва пахта яккахокимлиги ви-

лоятни жар ёқасига олиб келиб қўйган эди. Ободонлаштириш, тоза ичимлик суви, газлаштириш, маиший хизмат кўрсатиш қоғоздаги гаплар эди, холос. Бутун республикага газ етказиб берадиган вилоятда аҳолининг атиги 4 фоиз табиий газдан фойдалангани кўп нарсани ойдинлаштиради.

Тарих ҳақиқати

Синган рух, топталган гурур тикланди. Ўша ўта мураккаб ва таҳликали даврда вилоятда барча соҳалар ачинарли ҳолга тушиб қолганди. Одамлар турмушдан норози, ҳаётдан ноумид эди. Миллий қадриятларимизга ҳар қачонгидан қаттиқроқ таъовуз бошлангани боис, вилоятдаги тарихий обидалар, меъморий ёдгорликлар харобага айлантирилди.

— Нега энди халқимизнинг айнан маданий меросига таъовуз қилинди? Мақсад — бизни маданиятимиздан, тарихимиздан айириш, ўзligимиздан маҳрум қилиш ва шу орқали халқимизни истибод занжирини, мустамалга зулмида ушлаб туриш эди. Зеро, ўзligини унутган, гурурини йўқотган миллат қуликка маҳкум. Бунга тарихда мисоллар кўп, — дейди тарих фанлари номзоди

Қамбар Насриддинов. — Зулм салтанатининг оқибатлари шунчаликка етдики, ҳатто баъзи бир улуг алломаларимизнинг номини билмай ўсдик. Миллат қалбига куч бериб турган маънавий булоқлар оғзи бекитиб ташланди. Шукурки, бу адолатсизликларга чек қўйилди. Мустақиллик миллий қадриятларни халқимизга қайтарди, буюк ўтмишимизнинг қадди ростланди.

Бутун вилоятда бирор бир тарихий обиди, муқаддас қадамжол, зиёратгоҳ қолмадики, обод этилмаган бўлса. Шу ўринда ҳақли бир савол туғилади: ҳал этилиши лозим бўлган ижтимоий-иқтисодий муаммолар тўлиб-тошган ўша даврда — истиқлолнинг илк йилларида нега энди буюк алломаларимизнинг хотирасини тиклаш, уларнинг ҳаёти ва фаолияти билан боғлиқ муборақ масканларни обод этишга бош масалалардан бири сифатида қаралди?

— Чунки халқнинг эгилган руҳини кўтариш, топталган гурурини тиклаш керак эди, — дейди тарих фанлари номзоди Наби Хушвақтов. — Зеро, мустақиллик ўзликни англашдан бошланади.

(Давоми 2-бетда)

Мен истиқлол тенгдошиман

ШОГИРДЛАРИНИГА ҚАРАБ,
ЎЗИМГА ИШОНЧИМ ОРТАДИ

Маҳбуба Саъдуллаева, зардўз:

— Юртимиздаги улкан ўзгаришлар, янгиланишлар жараёнида фаол иштирок этаётган, мустақиллик билан бирга ҳамнафас, ҳамқадам бўлиб дадил одимлаётган 25 ёшли йигит-қизларни кўриб, қувониб кетаман. Ахир, биз истиқлол тенгдошларимиз, дейман ўзимга ўзим гурур билан. Улардаги шижоат, интилиш менга ҳам куч-қувват бағишлайди.

Юртимиздаги тинчлик ва озоишталлик, ўқийман, ишлайман, Ватанимнинг бахту иқболи ва буюк келажакга йўлида хизмат қиламан, деган ёшлар учун яратиб берилётган шарт-шароитлар, Президентимизнинг эътибори ва ғамхўрлиги бизни янги марралар сари руҳлантиради. Шу боис мен ҳар кун ҳаракатда — баракат, деган қоидага амал қилиб, ишга шопиламан. Олти ёшимдан зардўзлик ҳунарини ўргана бошлаганман. Момоларимиздан мерос бу ҳунарни сир-синаотини опаларим қаторида онам менга ҳам кунт билан ўргатган. Оқиста бошланган фаолият бутун авж палласига чиқди. Жамжи қўлчалари билан матога зар ишларда жило бераётган шоғирдларимни кўриб, кўнглимда ўзимга нисбатан ишонч, ифтихор туйғуси жўш уради.

Бухоро давлат университетига психология йўналиши бўйича тахсил олиб, Бухоро юридик ва маиший хизмат кўрсатиш касб-ҳунар коллежида ўқитувчи бўлиб ишлаётган бўлсам-да, барибир зардўзлик ҳунарига бўлган қизиқишим мени янада кенгроқ фаолият юритишга ундамоқда. Давлатимиз томонидан оливайи тадбиркорлик учун яратилган кенг имкониятлардан унумли фойдаланиш ниятида кичик зардўзлик устахонасини очмоқчимиз. Шунда маҳалламиздаги 15-20 нафар аёл иш билан таъминланади. Бу ҳунарни сир-асорларини ўрганаман, деган қизларимиз сафи янада кенгайди...

Истиқлол билан тенгдош бўлганимиз боисми, Ватанимиз олдидаги бурчимиз, масъулиятимиз кўпроқдек туюлади менга. Мустақиллик берган барча имкониятларга билишим, меҳнатим, қўлга киритган ва киритажак ютуқларим билан жавоб беришга бел боғлаганман, десам муболағга йўймасиз.

(Давоми. Боши 1-бетда)

Дарҳақиқат, Ватанимиз мустақиллигининг дастлабки йилларида ноқ маънавий соҳадаги ислохотларнинг барчаси, аввало, одамлар онгида йиллар давомида шаклланиб қолган эскича тафаккурни синдиришга қаратилди. Албатта, бу осон кечмади. Зеро, ана шу мақсадга эришишнинг бош омилларидан бўлган таълим тизими ўта аянчли аҳволда эди. Биргина Қашқадарё вилоятида мустақиллик арафасида 800 мактабдан 300 таси мослаштирилмаган биноларда жойлашган ва 114 мактаб авария ҳолатида эди.

Бахтиёр авлод қувончлари

– Очиги, мустақилликдан олдинги ва ҳозирги давр таълим тизимини таққослаб бўлмайди. Ер билан осмонча фарқи бор, – дейди “Шухрат” медали соҳиббаси Кумуш Эргашева. – Кечаги

ЮКСАЛИШ МАНЗАРАЛАРИ

ҳаётга йўлланма олмоқда.

– Ёши улугларимиз айтганидек, чиндан ҳам пешонаси ярқираган авлодмиз, – дейди Қарши давлат университети талабаси Азиза Набиева. – Айниқса, кейинги йилларда университетимиз том маънода замонавий маърифат масканига айланди. Қисқа вақт давомида 1500 ўринли янги ва муқташам бош ўқув биноси бунёд этилди. Буларнинг барчаси биз талабаларнинг ўз олдимизга қўйган мақсадларимиз, орзуларимиз рўёбига хизмат қилмоқда.

Замонавий тиббиёт

Йигирма беш йил. Ана шу чо-

холос. Истиқлол кудрати билан, нисбатан қисқа вақт ичида қип-қизил саҳрода нафақат Қашқадарё воҳаси салоҳиятини, айти пайтда бутун мамлакатимиз салоҳиятини янги босқичларга кўтаришга қодир улкан мажмуа қад ростлашди.

– Юртимизда мустақиллик кудратини намойён этадиган улкан ва ноёб корхоналар кўп, – дейди Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист Ботир Темиров. – Истиқлол мўъжизаларидан бўлган Деҳқонobod қалий ўғитлари заводи эса улар орасида алоҳида ажралиб туради. Нима учун? Чунки жаҳонда қалий ўғитлари ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган 14 завод бўлса, шулардан бири Ўзбекистонда жойлашган. Бу каби йирик мажмуаларни истиқлол дурдоналари дейиш мумкин.

Аср мўъжизаси номини олган “Тошгузар–Бойсув–Қумқўрғон” темир йўлининг қурилиши халқимизнинг бунёдкорлик салоҳияти нечоғли юксак эканини яна бир бор исботлади. Асрлар давомида мудраб ётган тоғларни кесиб ўтган бу пўлат излар ҳудудларни юртимизнинг бошқа манзиллари ва қўшни мамлакатлар билан боғлаш баробарида, жойларга ўзи билан тараккиётни ҳам олиб борди.

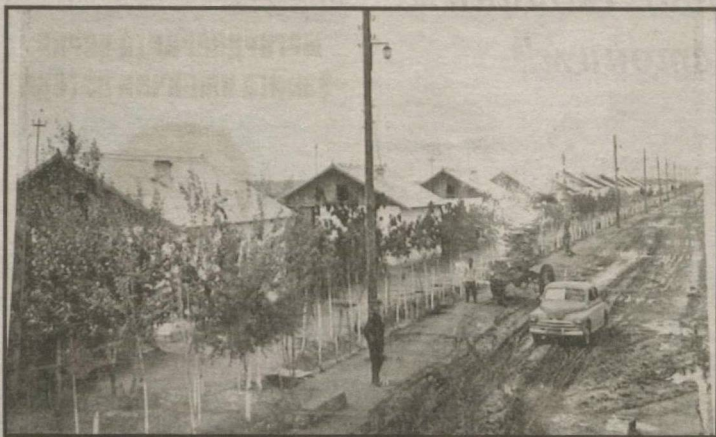
Чорак асрдики, янги замон руҳи,

шаҳримизда бетимсол бунёдкорлик ишлари амалга оширилмоқда, – дейди Қарши шаҳар бош архитектори Обид Жўраев. – Бу ишларни кўриб, буюк бобомиз бежизга “Қудратимизга шубҳа қилсангиз, биз қурдирган иморатларга боқинг”, демаган экан деб ўйлаб қолади киши. Ўзоққа бормайлик. Мана шу бир йилга яқин вақт ичида 8 хибон, 50 дан ортиқ фавворалар ишга туширилди.

Рақамли шарҳ

2014 йилда 32 та, 2015 йилда 45 та кўп қаватли турар жой бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилган бўлса, жорий йилда яна 45 та ана шундай замонавий уй бунёд этилмоқда.

Давлатимиз раҳбари ҳар сафар бу муаззам кентга ташриф буюрар экан, уни янада обод этиш, одамларга қулайлик яратиш бўйича ўз тавсияларини бериб келади. Хусусан, 2015 йил 30 июнь куни Қашқадарё вилоятидаги ижтимоий-иқтисодий ислохотларнинг бориши билан танишиш чоғида ҳам Президентимиз бунёдкорлик борасидаги ишларни изчил давом эттириш юзасидан ўз фикрларини баён қилиб, шаҳар марказидаги қадимий Амир Темур кўприги атрофида аҳолининг мазмунли ҳордиқ чиқариши учун шароит яратиш бўйича зарур кўрсатмалар берган эди. Олиб борилган ишлар на-

тор, пастқам дарсхоналар ўрнини замонавий жиҳозлар билан таъминланган шинам ва ёруғ синфлар эгаллади. Асосийси, таълимнинг мазмун-моҳияти ўзгарди.

Вилоятда ўтган йиллар давомида биргина таълим соҳасида амалга оширилган ишларнинг ўзбек “Ким эди ким бўлди?” деган саволга жавоб бўлади. Зеро, мустақиллик йилларида 216 мактаб янгидан бунёд этилиб, 352 таси капитал реконструкция қилинди. 2016 йилда эса 43 умумтаълим мактабда қурилиш-таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Воҳанинг энг чекка ҳудудларида-да кириб борган бу ўзгаришларни ҳар бир киши кўриб, биллиб турибди.

Рақамли шарҳ

Мустақиллик йилларида вилоятда 105 академик лицей ва касб-ҳунар коллежи янгидан бунёд этилиб, 53 таси реконструкция қилинди.

– Мусиқа мактабларига қаранг, спорт иншоотларини кўринг, – дея фахр билан гапира давом этади Кумуш Эргашева. – Ота-боболаримиз орзу қилиб, тушларида кўриб ўтиб кетишди бу қуларни. Синфга кирган пайтимда болаларнинг кўзидаги, юзидаги қувончни кўриб, завқланиб кетаман.

Рақамли шарҳ

Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси томонидан 2008-2015 йиллар мобайнида вилоятда 9 болалар спорт мажмуаси, 18 мусиқа ва санъат мактаби қурилиб, фойдаланишга топширилди.

1986 йилдан 1990 йилгача бўлган даврда, яъни 4 йилда Қашқадарёдан 3700 нафар йигит-қиз олий маълумот олган бўлса, бугун Қарши давлат университети, Қарши муҳандислик иқтисодиёт институти ва Тошкент ахборот технологиялари университети Қарши филиалларини ҳар йили 3,5 мингга яқин ёшлар битириб, мустақил

рак асрлик масофадан қарасак, бир ҳақиқат аён бўлади: ўтган йиллар ичида вилоятда соғлиқни сақлаш тизими ҳар жиҳатдан ўзгарди, янгиланди.

– Бу эса рақамларда, қиёсларда янада ёркинроқ акс этади, – дейди вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари Умида Ҳозиева. – Биргина 2008-2015 йиллар давомида вилоятда 42 соғлиқни сақлаш муассасасида қурилиш-таъмирлаш ишлари амалга оширилди. Қарши шаҳридаги вилоят кўп тармоқли тиббиёт марказида 100 қатновга мўлжалланган консультатив диагностика поликлиникаси қурилди.

Деҳқон кеча ким эди, бугун-чи?

Бутун мамлакатимизда бўлгани каби вилоятда қишлоқ хўжалиги соҳаси ҳам тубдан қайта қурилди. Илгариги ишлаб чиқариш самарадорлиги паст, харажатлари баланд, сурункали қарзга ботиб ётадиган қолхоз ва совхозлар ўрнида фермер хўжаликлари ташкил этилди. Натижада деҳқонда ерга эгалик ҳисси уйғонди. Унинг меҳнатга, ўзига муносабати ўзгарди, иш юритиш усуллари янгиланди. Деҳқончилик, боғдорчилик маданияти қайта бўй кўрсатди.

– Дон экиб, қорни нонга тўймаган, пахта экиб, кийимга ёлчимаган деҳқон бугун мулкдорга айланди, – дейди вилоят фермерлар кенгаши раиси Эшқурбон Хоналиев. – Энг муҳими, тадбиркорликка кенг йўл очилди. Бугун кичиккина фермер хўжалиги ҳам ўзи етиштирган маҳсулотни ўзи қайта ишлапти. Экспорт қилипти.

Мустақиллиكنинг вилоят тарихида яратган энг ёркин саҳифаси, бу воҳада замонавий саноатнинг пайдо бўлганидир. Ахир, собиқ иттифоқ даврида нафақат юртимиз, балки бутун дунёда ноёб саналган Шўртан газ-кимё мажмуасидек корхонанинг қад ростлашгани ҳатто тасаввур ҳам қилиб бўлмасди. Президентимиз таъкидлаганидек, у замонда биз мана шундай буюк иншоотлар қуришни фақат орзу қилишимиз мумкин эди,

ўзгаришлар нафаси билан яшайпмиз, фикрлашпмиз. Ўз келажагимизни ўзимиз бунёд этаймиз. Энг муҳими, одамларнинг онги, дунёқарashi ўзгарди, янгиланди. Бугун вилоятнинг энг чекка қишлоқларида ҳам қурилиш майдонларини кўрасиз, завқу шавқ туясиз.

– Бугунги қишлоқларни ҳам, у ерда яшаётган одамларни ҳам кечагиси билан солиштириб бўлмайди, – дейди журналист Лола Ўроқова. – Бунга Президентимиз ташаббуси билан намунавий лойиҳалар асосида замонавий қишлоқ массивлари барпо этишга киришилгани тўғрисида эришилмоқда.

Рақамли шарҳ

2009-2015 йилларда вилоят бўйича шаҳардагидек қулай шарт-шароитларга эга 6000 дан ортиқ уй-жой қурилиб, фойдаланишга топширилди.

– Яқинда кўчиб келдик, – дейди ана шундай намунавий уй соҳибаларидан бири Шарофат Гафурова. – Ҳамма шароит бор. Кўнглимиздагидан ҳам зиёда қурилган.

**Ўтмиш, бугун ва келажак
уйғунлашган шаҳар**

– Давлатимиз раҳбарининг 2013 йил 25 июлда қабул қилинган “Қарши шаҳрини келажакда қайта қуриш режаси ва замонавий йўл-транспорт коммуникацияларини ривожлантириш дастури тўғрисида”ги қарори асосида

тижасида бугун ушбу қадим кўприк замонавий қиёфа касб этди. Унинг атрофида гўзал хибон барпо қилинди. Дарё қирғоғи бўйлаб қад ростлаган 14 коттеж, 4 кафе-бар, 4 сувтўй қопламали спорт майдончаси ҳудуд чиройига чирой қўшиш билан бирга аҳолига қатор қулайликлар яратмоқда. Замонавий аттракционлар, мўжаз майдончалар болажонларга қувонч улашмоқда.

Кўприк ва унинг атрофида барпо этилган кўркем сайилгоҳ айти пайтда нафақат мамлакатимиз аҳолиси, балки чет эллик сайёҳларни ҳам ўзига мафтун этаётди.

– Давлатингиз раҳбари Хитойга ташриф буюрганида Хитой матбуоти “Ўзбекистон Президенти Ислам Каримов узоқни кўра биладиган донишманд” деб ёзган эди, – дейди хитойлик сайёҳ Лин Хай. – Юртингизга келиб, бу ерда олиб борилаётган улкан бунёдкорлик ишларини кўриб, бунга амин бўлдим.

Бундай улугвор бунёдкорликни, ўсиш-ўзгаришларни вилоятнинг ҳар бир ҳудудида кўриш мумкин. Тарихан қисқа – 25 йил ичида бутун мамлакатимизда бўлгани каби Қашқадарёда ҳам барча жабҳаларда улкан ўзгаришлар, юксалишлар юз берди. Энг муҳими, одамлар қалбида бугунги кундан мамнулик, эртанги куннинг янада гўзал бўлишига ишонч бор.

Назарали ТИЛЛАЕВ,
журналист

ЭЪЗОЗЛАР, АРДОҚЛАР УЧУН ТАШАККУР

Шу йил 27 июнь кун Ўзбек
Миллий академик драма театри-
да Матбуот ва оммавий ахборот
воситалари ходимлари кунига
бағишланган байрам тадбири
бўлиб ўтди.

Анжуманда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатлари ва Сенати аъзолари, тегишли вазирлик ва идоралар, ижодий ва жамоат ташкилотлари вакиллари, журналистлар, шоирлар, матбAAачилар, соҳа ривожига катта ҳисса қўшган меҳнат фахрийлари иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига йўллаган табригини Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Х.Султонов ўқиб эшиттирди.

Давлатимиз раҳбари табригида бугунги мураккаб вазиятда соҳа ходимларининг масъулияти янада ортиб бораётгани, айниқса, ўсиб келаётган авлод камолотида журналистларнинг вазифаси муҳимлиги алоҳида қайд этилди.

Бугун муайян соҳага ихтисослашган журналистлар сафи кен-

гайиб бормоқда. Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси тизимида олиб борилаётган ишлар, мамлакатимиз аёлларининг ютуқ ва муаммолари, муваффақиятлари оммавий ахборот воситаларида мунтазам ёритиб келинмоқда.

Байрам муносабати билан Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитасида “Озод юртининг эркин минбари” мавзусида учрашув ўтказилди. Унда хотин-қизлар мавзусини ёритишга ихтисослашган журналистлар ва қўмита ўртасидаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш масалалари, келгусидаги режалар хусусида сўз юритилди.

Учрашувда фахрий журналистлар ҳамда ёш қаламкашлар иштирок этди.

– Ўз сўзига, қаламига эга журналистикамиз ўтган вақт мобайнида нафақат янгича қиёфа, мазмун касб этди, балки миллий руҳни сақлаб қолиш ва сингдиришга

алоҳида эътибор қаратди, – дейди шоира, публицист Мухтарама Улугова. – Хорижий оммавий ахборот воситаларида фаолият юритадиган айрим ҳамкасбларимизнинг иғво бўхтонлар тегирмонига сув қуюётганига, худбинлик ва худпарастликни, ахлоқсизлик ва ҳаёсизликни тарғиб қилаётганига гувоҳимиз. Ёшларимиз жаҳон журналистикаси билан ҳамқадам юриб, улардаги ривожланишдан андоза олиш баробарида, ана шундай салбий ҳолатлардан тўғри хулоса чиқаришлари лозим.

Тадбирда оммавий ахборот воситалари ходимларининг бир гуруҳи Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитасининг ташақкурномаси ва эъдалик совгалари билан тақдирланди.

Ёш журналистлар соҳага қаратилаётган юксак эътибор, ёш қаламкашларга билдирилаётган ишонч учун давлатимиз раҳбарига ўз миннатдорлигини изҳор қилар экан, севимли шоирамиз Зулфиянинг “Эъозлар, ардоқлар учун ташақкур”, деган сатрларини ёдга олишди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Хотин-қизлар қўмитаси раиси Э.Боситхонова сўзга чиқди.

Ўз мухбиримиз

Андижонда “Ишбилармон аёл – 2016” кўрик-танловининг вилоят босқичи бўлиб ўтди.

МАДИНА – ТАНПОВ ГОЛИБИ

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон либерал-демократик партияси вилоят кенгаши ҳамда бошқа ташкилотлар ҳамкорлигида “Гўзал ва бетакроримсан, муқаддас Ватаним, жоним сенга фидо, Ўзбекистоним!” шиори остида ташкил этилган тадбирда партия фаоллари, халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашлари депутатлари, тадбиркор аёллар, оммавий ахборот воситалари ходимлари, ёшлар иштирок этди.

Президентимиз раҳнамолигида хотин-қизларнинг жамият ҳаётидаги ўрни ва мавқеини янада юксалтириш, интилиш ва ташаббусларини қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилаётгани таъкидланди.

Танловда 16 нафар иштирокчи ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш орқали янги иш ўринлари яратиш, экспортга йўналтирилган маҳсулот ишлаб чиқариш, аҳолига хизмат кўрсатиш, партия тадбирларида фаол иштирок этиш каби талаблар бўйича билим ва маҳоратини намойиш этди.

Андижон шаҳридан Мадина Абдураимова голлиб деб топилди ва танловнинг мамлакат босқичида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

uz.uz сайтидан олинди.

ИШНИНГ ЎЗИНИЯМ, КЎЗИНИЯМ БИЛАДИГАНЛАР...

“Ўзимиздаям
“Машҳура”га ўхшаган
мактаб очилганмишми,
рост гап эканми шу?..
“Ҳа, рост. Анчадан
бери қизлар тикувчи-
ликни ўрганиб ётган-
миш...”

Бу каби гап-сўзлар Майинтепа, Ғужумсой, Қувқалла ва бошқа қишлоқларга ҳам дарҳол тарқалиб кетди. Қизиқиши бор қизлар ота-онасини ҳол-жонига қўймай, ҳунар ўрганиш учун йўлга тушишди. Бир-икки ой ўтгач, қўшни қизлар ҳам дугоналарига эргашди...

Самарқанд вилоятининг Қўшрабат туманидаги «Заркент» маҳалласида ташкил этилган ўқув маркази нафақат шу, балки қўшни маҳаллаларга ҳам овоза бўлди.

– Тумандаги қишлоқлар анча тарқоқ – бири иккинчисидан олисда жойлашган, – дейди марказ раҳбари Турсуной Бердибоева. – Шунинг учун аввалига бу ерда иш бошлашга бироз қўчидик. Аммо сўраб-суриштиргач, худудга шундай марказ кераклигини англадик. Ҳозирча фақат тикувчилик, пазандалик ва уй ҳамшираси йўналишларини ташкил қилганмиз. Ҳар бир хоналарни махсус асбоблар билан жиҳозладик. Ҳозирги ёшлар жуда талабчан. Ҳунар ўрганишга келганлар аввало шароит билан қизиқади, кейин устоз ўз касбини чин дилдан ўргатаётгани, йўқми, шу ҳақда батафсил билгачина ҳунар ўрганишга пул, қуч сарфлаши мумкин. Ҳозирга қадар 200 нафардан зиёд қиз ҳунар ўрганиб кетди. Беш нафар қиз иш билан таъминланган. Маазур бинони ижарага олиб ишлатаймиз. Режалари-

миз катта, асосийси – йўналишларни янада кенгайтириш...

Қўшрабатда қизлар уй-рўзгор юмушларини бажаришни болалигиданоқ қандай ўрганса, тикишни ҳам шундай, гўё яшаш тарзининг ажралмас бир қисмидай ўзлаштириб бораверади. Кашта, кўрпа-кўрпача, айниқса, қуроқ ёстиқларни ҳар бир аёл ўз қўли билан тикиши азалий одат. Замонавий технологиялар, янги бичимдаги либослару, уй анжомлари азалий одатнинг такомиллашувиغا туртки бўлмоқда.

– Самарқанд шаҳридаги «Машҳура» ўқув марказида ўқитганман, – дейди қизларга тикувчилик сирларини ўргатаётган Нафосат Ғаниева. – Ўшанда қанийди, туманимизда ҳам шунчака чиройли ўқув марказлари бўлса, қишлоғимиздаги дугоналарим ҳам мен каби ҳунар ўрганган бўларди, деб орзу қилгандим. Мана, ўтган йилнинг охирида иш бошлаган бўлсак, ҳозирга

қадар етмиш нафар қиз тикувчилик сир-асрорларини ўзлаштириб, аксари яти уйда мустақил равишда буюртмалар қабул қилмоқда.

Аҳолисининг 59 мингдан зиёдин хотин-қизлар ташкил қилувчи Қўшрабат туманида уларнинг иш билан таъминлаш масаласи барча худудларда бўлгани сингари доимий эътиборда. Худудда меҳнатга лаёқатли хотин-қизларнинг 28 мингдан ортиги иқтисодий фаол ҳисобланади.

– Уйда тикувчилик, зардўзлик ва бошқа шу каби ҳунари билан рўзгорига нафи тегаётган хотин-қизлар кўпчиликини ташкил қилади, – дейди Қўшрабат тумани ҳокими ўринбосари, Хотин-қизлар қўмитаси раиси Ҳафиза Болибекова. – Қолаверса, чорва, деҳқончилик билан шуғулланиб, маҳсулотни бозорга чиқариб, даромад олаётганлар ҳам анчагина. Аммо улар расман рўйхатга олинмаган. Жорий йил давомида тумандаги 40 маҳаллада

Хотин-қизлар бандлиги

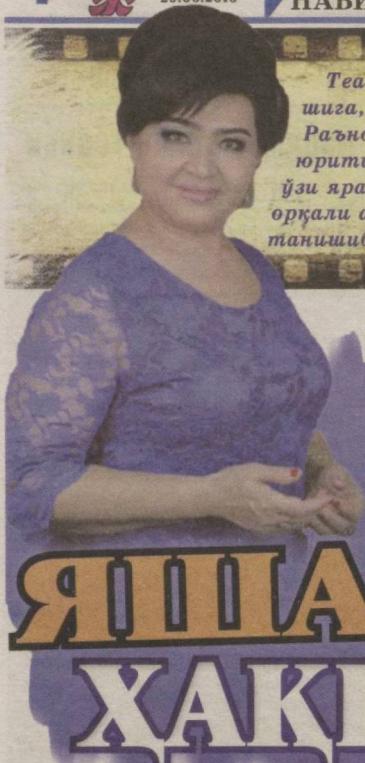
ҳунармандлик билан шуғулланаётган ёки шу ниятда бўлган хотин-қизлар рўйхати шакллантирилди. Уларга бир қатор ташкилотлар ҳамкорлигида ҳунарманд касаначиларга берилган иштиёблар ҳақида маълумот берилди, меҳнат дафтарчалари очиб тартиблари тушунтирилди.

Жорий йил давомида туманда аҳоли бандлигини таъминлаш ва янги иш ўринлари ташкил қилиш дастурига асосан хотин-қизлар учун икки юздан зиёд янги иш ўринлари ташкил этилди.

...Дарвоқе, халқимизда пул топиш осон, аммо уни сарфлаш қийин, деган гап бор. Бунинг маъини чақиб, унга амал қилаётганлар нечоғлик кўп?.. Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси ва бошқа ташкилотлар ҳамкорлигида оилавий бюджет масалаларига бағишланган семинар иштирокчилари ўз худудларида ҳам шундай тадбирларни амалга оширмоқдалар. Қўшрабат туманида шу бўйича тренерлик мақомини олган мутахассислар барча касб-ҳунар коллежларида ушбу мавзу юзасидан семинарлар ўтказиб, иштирокчиларга оилавий даромад ва унинг сарфи масалаларини аниқ, содда усулда тушунтирди.

– Айниқса, тўй-ҳашамларимизга сарфланаётган ортиқча харажатлар ўрнига тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйиш мумкинлиги хусусидаги оддий арифметик таҳлил кўпчиликини қизиқтириб қўйди, – дейди Ҳафиза опа. – Бу каби фикрлар ишли бўлиш яхши, аммо даромадни тўғри сарфлаш ундан-да муҳим экан, деган хулосани беради.

Гулурух МҲМИНОВА,
“Оила ва жамият” мухбири

Театр – маънавият маскани. Бу даргоҳ инсонни қалбан юксалишга, эзгуликка чорлайди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Раъно Ярашева ўттиз йилдан бери мана шу даргоҳда фаолият юритиб, халқимиз олқишини олиб, ишончини оқлаб келмоқда. У ўзи яратган образларидай хушфёъл, самимий ва қувноқ. Саҳифамиз орқали актрисанинг болалик хотиралари, кўнгил кечинмалари билан танишиб, унга сирдош бўлишингиз мумкин.

МЕН КЎРҚИЙ ЯШАГАН ҲАҚИҚАТ

“ШУМ ҚИЗ”

Оилада тўрт ўғилдан кейин туғилган биринчи қиз фарзандман. Икки ёшдан бошлаб мени Ҳадича бувим тарбиялаган. Фазилатларимнинг ҳаммаси бувимнинг тарбияси самараси бўлса, хатоларим, камчиликларим ўзимники. Бувижоним билан яшаган даврларни эсласам, уларнинг бир одатлари ёдимга тушаверади. Уйга кимдир йўқлаб келадими ёки ўзи мени олиб кимникигадир чиқадими, кўшнilar гаш очмасдан бурун таништириб кетарди: “Бу Раъногулим, менинг неварам. Шеърлар ёдлаган, кўшиқлар айтади. Қани қизим, янги шеърингизни холаларингизга айтиб беринг-чи”, деб қоларди. Ўйласам, бувижоним ўткир психолог ҳам бўлган экан. Эътибор-талаб, ҳурматталаб эканимни ўшандаёқ сезган-да, ўзидан ҳам олдин ҳамманинг эътиборини менга тортиб, мақтовлар олиб берган.

Кейинчалик, тўққиз ака-ука орасида кечган ҳаётимни эсласам, хотирамда бутунлай тескари ҳаёт уйғонади. Доим бир хунар кўрсатиб юрардим. Мени ўғил болалар қиладиган ишлар кўпроқ қизиктирарди, машина ҳайдаш, кўча ишини битириш, гишт қуйиш... Акаларим нима иш қилишмасин, улар билан жон деб елкама-елка ишлардим. Маҳалланинг “шум қиз”и эдим. Бир куни ён кўшнимизнинг қопагон ити ечилиб кетди. Бутун маҳалла йиғилган, каттаю кичик шу ерда. Лекин ит ҳеч кимни ўзига яқинлаштирмасди. Шунда ич-ичимдан хурсанд бўлиб кетдим. “Оҳ, вақт келди-ку, Раъно, энди ўзингни кўрсат”, дедим-да, занжирни олиб шартта итга ташландим-у, боғлаб бердим. Албатта, ит ҳам қараб тургани йўқ. Вилагимдаги тиш излари ҳали ҳам бор. Қўлларимдан қон оқаяпти, лекин қаҳрамонлик қилганим учун еру қўқка ситмас даражада хурсандман, огрикни ҳам сезмайман. Ҳаёлимда ҳамма менга ҳавас билан қараётгандек...

САНЪАТГА МУҲАВВАТ

5-синфда синглим Дилбарга атаб илк шеъримни ёзганман. Биринчи марта томошабинлар “олқишнинг таъмини” ўшанда тотиб кўрганман. Ҳамид Олимжоннинг “Ўзбекистон” шеърини қайсидир бир адабий тадбирда ифодали ўқиб берганимда ҳамма қарсак чалганди. Ўшанда кенг саҳна ҳам торлик қиладигандек ўзим ўзимга ситмай кетгандим. Биринчи ролим эса 7-синфда

Иззат Султон асари асосида саҳналаштирилган “Навоий ва Гули” саҳна кўринишида Гули образи бўлган.

Ўйимизда катта кутубхонамиз бўларди. Онам Каттақўрғондаги марказий китоб дўконига мудира эди. Шунинг учунми янги чиққан китоб борки, ўқимасдан қўймасдик. Ўша даврда босмадан чиққан қайси бадиий китоб бўлмасин дўконимизга келган бўлса, албатта ўқиб чиққанман. Она тили ва адабиёт фанидан вилоят фан олимпиадаларида юқори ўринларни эгаллаб келардим.

КАТТА ҲАЁТНИНГ КАТТА ТАШВИШЛАРИ

Олий маълумотли бўлиш менинг энг катта орзуларимдан бири эди. Акаларимнинг қаттиқ қаршилигига қарамай, Тошкентга ўқишга келдим. Шундай қилиб 23 ёшимда санъат институтига ўқишга кирдим. Ўқиб даврида аълочи, жамоатчи талабалардан бўлганман. Ўқишга етиб келишим жуда машаққатли бўлгани учунми, жонимни бериб, астойдил ўқиганман. Ўша вақтларда ўқиб билан бирга киностудиянинг либослар бўлимида ҳам ишлар эдим. Бир куни съёмка жараёнида раҳматли устоз Наби Раҳимов: “Театрда ишламайсанми?” деб сўраб қолди. Хурсандлигимдан ўзимни йўқотиб қўйдим, ахир бир умр театрда ишлашни орзу қилгандим. Шундай қилиб дастлабки фаолиятимни театрининг пардоз бўлимидан бошлаганман. Азбаройи бу муқаддас даргоҳга бўлган меҳрим тўғрйли жон-длим билан актёрларнинг хизматини қилдим. Баъзида ич-ичимдан ўксирдим, тенгдошларим Зухра Ашурова, Муқаддас

Холиқованинг ижроларини кўриб юракларим оқиб кетарди. Мен ҳам саҳнага чиқармиканман, менга ҳам қачондир рол беришармикан, деб унсиз йиғлардим...

МЕНГА ИШОНЧ БИЛДИРИШДИ

Ҳамма нарсанинг давоси вақт экан, мен орзиқиб кутган кунлар ҳам келди. Илк бора менга ишониб топширилган рол Чўлпоннинг “Ёркиной” драмасида мен, Зухра Ашурова, Ёдгор Саъдиев, Муҳаммадали Абдуқундузов, Рихси Иброҳимовалар бош ролларни ижро этганмиз. Ўшбу спектаклга тайёргарлик жараёнида Сора Эшонтўраева билан бирга репетиция қилиш бахтига муссар бўлганман. Рихси опам менга далда бериб, қўлимдан ушлаб саҳнага олиб чиқиб, менга тоғдек суяқ бўлган инсон, десам хато бўлмайди. Ҳеч ёдимдан чиқмайди, Зухра билан дублёрман, у менга: “Раъно, рол сизники. Астойдил ҳаракат қилинг, сизга ишонаман, ролини қўйиллатиб ўйнаб бера оласиз. Оқ йўл!” деди. Яратганга шукрлар бўлсинки, катта саҳнадаги илк ролим, умуман спектакл муваффақиятли чиқди.

ШУКРОНА

Образларим мен учун жуда қадрли, жонимни бериб ўйнаганман. Шунингдек, “Севинч”, “Телба”, “Нотаниш”, “Ҳаёт-мамонт”, “Тақдир чархпалаги”, “Чашма”, “Сабо”, “Мафтуна”, “Виждон” каби фильмларда турли характердаги ролларни ижро этдим.

ЙЎҚОТГАНЛАРИМ ВА ТОПАНЛАРИМ

Ҳаёт йўқотиш ва топишлар асосига

қурилган экан. Умрим давомида нималарнидир йўқотдим, лекин эвазига тақдир бошқа тарафдан сийлагани учун ҳам, Худога шукрки, йўқотишларим мен учун фалокатлар келтирмади. Ёшим улғайгани сайин санъат учун оиласини фидо қилган аёл бўлсам керак, деб ўйлаб қоламан. Бу хулосага ўғлимни уйлантириш жараёнида келдим. Ўғлимга: “Танлаганинг бўлса айт, ўқиса, ишласа ҳам, майли. Чунки мен ҳам ўқидим, ишладим, кечаси кимини юиб, дазМОЛИМНИ ҳам қилдим, эрталаб туриб овқат пишириб, музлаткичга солиб кетдим, ҳаммасига улгурдим”, - дедим. Шунда ўғлим: “Мен ўқийдиган, ишлайдиган, қизга уйланмайман, - деди. - Бунақа ҳаётдан зада бўлганман. Ўй қалити бўйнимизга осиглик юрардик, уйга келиб, ўзимиз овқатни иситардик, ҳамма ишларни ўзимиз қилардик. Бу гапларни сиздан норози бўлиб айтаётганим йўқ, онажон. Яхши тарбияладингиз, ёмон бўлганимиз йўқ. Лекин менинг фарзандларим онасининг иссиқ кучоғида катта бўлишини, уйим дарвозаси доим очик туришини, келишимга иссиқ овқат қўядиган аёлим бўлишини хоҳлайман”. “Вой!” дегандим шунда ўзимга-ўзим. Бу гапларни барибир қачондир эшитишимни билардим, лекин аёл кишимасманми, ўзимни овутиб, алдаб келардим. Бу гаплар юргимга оғир ботди демайман, чунки улар аччиқ бўлса ҳам ҳақиқат эди. Шунчаки ўзим бир кун эшитишимни билган мазкур ҳақиқатдан кўрқиб яшардим. Фарзандларимни яхши кўраман, улар ҳам мени яхши кўришади, ҳурматимни жойига қўйишади. Шунчаки бор қалб кўримни, меҳнатимни санъатга, орзу мақсадларимга берганим учун болаларим она меҳрини тўла-тўқис ҳис қила олишмаган бўлса керак, деб ўйлайман. Ҳаётимдаги бу камчиликни мана энди шириндан-шакар набираларининг меҳрибон бувижониси бўлиб ёпиб юбормоқчиман.

ТЎЛГАНИМДА ТЎКИЛГАНЛАРИМ

Шеърларим – тўлганимда тўкилганларим. Шеърларим – дардларимни ўзимдан ечиб ташлаш, уларнинг изтиробини кўтариб юрмаслик учун восита. Шеърларим санъатимдан алоҳида ҳодиса: санъатимда қанчалик эл эътиборига интилсам, шеърларимда шунчалик ўзимга яширинаман. Шеърларим – мен чеккан изтирорлар сурати. Мен уларда яшаганман, шунинг учун ҳам улар қадрли. Ҳаётимни темир излар устида кетаётган поездга қўйсалагим келарди. Изларнинг бири санъатим бўлса, бири оилам. Шодликлар ўтди. Ғамлар ўтди... Не-не инсонлар билан ҳамроҳ бўлдим. Ҳаммалари ўз бекатларида тушиб қолишди.

Ортимдаги изларим,
Ғамларим, қайғуларим,
Гоҳи шодон, гоҳида
Сарсон юрган кезларим.
Ортимдаги изларим,
Ўғлим, она қизларим,

Фируза ХОЛИҚОВА
ёзиб олди

ИСТЕЪДОДЛИ БОЛАЛАР ОРОМГОҲИ

Тошкент вилояти Бўстонлиқ туманидаги «Куёшли» болалар оромгоҳи қошида «Интеллектуал ривожлантириш» оромгоҳи ташкил этилди. Бу ерда билимлар безлашуви ва фан олимпиадасида голиб бўлган 500 нафар истеъдодли ўқувчи ҳордиқ чиқаради.

Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгаши томонидан ташкил этилган оромгоҳнинг очилиш маросимида Президентимиз раҳнамолигида навқирон авлоднинг жисмонан соғлом, маънан етук инсонлар бўлиб улғайиши, истеъдод ва салоҳиятини кенг намоён этиши

учун барча шароит яратилаётгани алоҳида таъкидланди. Ўзбекистон Республикаси Вазиарлар Маҳкамасининг 2012 йил 10 мартдаги “Болаларнинг дам олишини ташкил этиш ва соғломлаштириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори бу борада муҳим дастуриламал бўлмоқда.

Оромгоҳда тўғарак машғулотлари табиат қўйнида ноанъанавий тарзда янада қизиқарли ташкил этилмоқда. Таниқли шоир ва ёзувчилар, мусаввирлар, киноижодкорлар, спортчилар иштирокида ўтадиган учрашув ва давра суҳбатлари ёш истеъдодларнинг янада товланишига хизмат қилиши шубҳасиз.

Интеллектуал ривожлантириш оромгоҳининг очилишига бағишланган тадбир “Ўзбекистон – бахтиёр болалар мамлакати” мавзусидаги маданий-маърифий тадбир шодиёналарига уланиб кетди.

Меҳнаткаш одам-
га тўсиқ йўқ, де-
ганди рус ёзув-
чиси Лев Толс-
той. Меҳнат-
севарлик орти-
дан кишилар
ҳаётнинг
ўн қир-
ч ўн қир-
ларини,
мураккаб-
ликларини
болаликда
олган тажри-
басига таяниб
енгиб ўтаверади.
Гўё уни ҳаётнинг
ўзи шу жараёнда
тоблаётгандек...
Аёл спортчининг
умрини ҳам худди
шу ҳолатга менгаши
мумкин.

МУВАФФАҚИЯТЛАР ТАСОДИФИЙ ЭМАС...

Хотин-қизлар спорти

Бу хабар Оксананинг ирода-
сини букмади. Аксинча, янада
қаттиқ изланишга, ҳаракатга
— фарзандининг ҳаёти учун
курашишга ундади.

У шу давр оралтида ўглини
давлатини баробарида Герма-
нияда истиқомат қилди. У
2003 йилдан бошлаб Германи-
яда яшагани ҳолда, Ўзбекист-
он номидан мусобақаларда
қатнашиб турди.

“Алишер тўла соғлом
эканини айтишганидан
сўнг, биринчи бўлиб ҳаё-
лимга келган нарсаси Ўзбе-
кистонга қайтиш бўлди.
Кўп йиллардан бери бир
оразм бор — ўзим туғилиб
ўсган мамлакат учун
олимпия медалини
қўлга киритиш”,
— дейди Чусови-
тина.

Оксана Чусови-
тина бугунги
кунгача салкам
йигирма беш
йиллик фао-
лияти даво-
мида доимо
гимнастика
чўққисиди
турди. Бу-
нинг асосий сабабини, аввало,
спортчиларга хос матонатиди,
жасоратиди ва аёлларга хос
нафосатиди дейиш мумкин.

Албатта, Оксана Чусови-
тина сингари моҳир спортчилар-
нинг мамлакатимиздан ети-
шиб чиқаётгани бежиз эмас.

Унинг эришган ютуқларини
сарҳисоб қилар экансиз, бу-
ларнинг барчаси Президен-
тимиз раҳнамолигида мам-
лакатимизда хотин-қизлар
спортини ривожлантиришга
қаратилаётган юксак эътибор
самараси эканини эътироф
этасиз. У ёзги Олимпиада
ўйинларининг олти бор иш-
тирокчисига айланган камдан-
кам спортчилардан бири (1992,
1996, 2000, 2004, 2008, 2012).

Оксананинг шу йил 5-21
август кунлари Бразилиянинг
Рио-де-Жанейро
шаҳрида бўлиб
ўтадиган XXXI
ёзги Олимпия
ўйинларида иш-
тирок этиши уни
музлақ рекорд-
чига айлантирди.
Дунё бўйича бир
ор бир гим-
настика-

чи Олимпия ўйинларида етти
мarta иштирок этолмаган.

Ҳақиқатан, хотин-қизлар
спорти борасида эришаётган
ютуқларимиз тасодиф эмас.
Бугун Оксана Чусовитинанинг
издошларини — ёш гимнасти-
качи қизларимизни халқро

майдонларга олиб чиқиш
мақсадида юзлаб мураббий-
лар фидойилик билан меҳнат
қилмоқда.

Ўтган 2013 йилдан 2015
йилгача 487 халқро мусобақа
ўтказилди ва уларда 1955 на-
фар хотин-қиз мамлакатимиз
шарафини муносиб ҳимоя
қилди. Улар “Рио—2016”
Олимпиадасида иштирок этиш
ва Ўзбекистон шарафини му-
носиб ҳимоя қилишга ҳақли
эканини исботлашди. Миллий
олимпия кўмитаси маълумот-
ларига кўра, бугунгача ет-
мишга яқин спортчимиз XXXI
ёзги Олимпиада ўйинларида
қатнашиш ҳуқуқини қўлга
киритгани қувонарли. Улар
орасида энг тажрибалиси Ок-
сана Чусовитинадир.

Афсонавий Оксана Чусови-
тинанинг натижалари бар-
чамизни ҳайратлантириши
баробарида, чин дилдан мам-
нулик ҳиссини бағишлайди.
У таяниб сакраш бўйича
тўққиз карра жаҳон чемпи-
они. Бундай натижага бутун
дунё спорт гимнастикачи-
лари ҳар қанча ҳавас қилса
арзийди.

Олдинда “Рио — 2016”.
Оксана Чусовитина билан
бир қаторда Ватанимиз ша-
рафини ҳимоя қилишга от-
ланган Екатерина Хилько,
Анастасия Сердюкова, Самира
Амирова, Валерия Давидо-
ва, Луиза Фаниева, Зарина
Қурбонова, Марта Растобуро-
ва, Ситора Ҳамидова, Светлана
Радзивиц, Марина Хмелевс-
кая, Екатерина Воронина,
Ольга Умаралиева, Нигора
Турсунқулова, Раънохон Ама-
нова, Ёдгорой Мирзаева синга-
ри спортчи қизларимизга ҳам
муваффақиятлар тилаймиз.
Биз сизларга ишонамиз!

О.ЖУМАБОВ

... Чайирлик ва эпчиллик
кўпроқ эркакларга хос хусу-
сият эса-да, Оксана Чусови-
тина ҳам шундайлар сирасига
киради. Унинг тимсолида
нафақат гўзал, меҳрибон ва
мардона аёл, балки жасоратли,
қатъиятли инсон мужассам.

Эслайман — бола эдим.
Ўзбекистон вакили Оксана
Чусовитина 1994 йил Япо-
нианинг Хиросима шаҳрида
ўтказилган Осиё ўйинларида
иккита бронза медални қўлга
киритган эди. Бутун Ўзбекист-
тон халқи Осиё ўйинларини
катта қизиқиш, кучли ҳаяжон
билан кузатиб боргани,
футболчиларимиз эришган
муваффақият бутун дунёни
ларзага солгани хотирамга
муҳрланиб қолган. Кейинча-
лик ҳам Оксана Чусовитина-
нинг ҳаёти ва фаолиятига оид
маълумотлар билан қизиқиб
юрдим. Одий бир ўзбек фар-

занди сифатида юртдошим-
нинг муваффақиятларидан
гурурландим.

Оксана Чусовитина Бухоро
вилоятида таваллуд топган. Бо-
лалигида бадий гимнастика
билан шугулланади. Халқро
спортдаги ilk қадамини 1991
йили жамоавий баҳсларда
бошлаган. Индианаполис, Бар-
селона, Парижда ўтказилган
қатор халқро мусобақалар ва
Олимпиада ўйинларида ишти-
рок этиб, юқори натижаларни
қўлга киритган.

У катта спортга қадам
қўйган пайти спортда ва
ҳаётида бирдек суянч, елкадош
бўладиган инсонни топди. Ку-
рашчи Баҳодир Қурбонов би-
лан оила қурди. Сўнгра улар-
нинг фарзанди Алишер дунёга
келди. У жуда ҳаракатчан бола
эди. Бироқ орадан маълум
муддат ўтиб, унга шифокорлар
лейкемия ташхисини қўяди.

ЭЪЗОЗДАГИ ОНАХОН!

Учтепа тумани Бешқайрағоч
маҳалласида истиқомат қилувчи, бу
йил 87 ёшга қаршилаган Тожиқон
ая Валижоновна ана шундай инсон-
лар сирасига киради. Аяни маҳалла

Ҳаётда бировнинг дарди билан яшайдиганлар
кўп эмас. Улар умри давомида қўлидан келганча
яқинлари, қўни-қўшниларидан маслаҳатини ая-
май, керак бўлса оилалар бузилишининг олдини
олишга ҳам сабабчи бўлишади.

аҳли жуда ҳурмат қилади. Бирон
тўй ёки маърака йўқки, онахоннинг
маслаҳатисиз ўтса. Қўшнисининг
келини бўладими, маҳалла раиси-
ми, фарқи йўқ, бирон иш юзасидан
маслаҳат керак бўлиб қолса, онахон-
нинг ешигини қоқиб кириб келаве-
ришади.

Ая 46 ёшида бева қолиб, ёлғиз
боши билан 7 фарзанд — 3 ўғил, 4
қизни уйли-жойли қилиб, халққа
қўшди. Асл касби педагог бўлган
онахон эгаллаб турган ишини таш-
лаб, ўзини тирикчиликка, яъни,
деҳқончилик, новвойчиликка урди.
Шу йўсинда етишмовчилик муаммо-
сини енгитишга ҳаракат қилди.

— Худди кечагидек эсимда, — дея
хотирлайди Тожиқон ая, — онам
жўхорини ёғоч ўғирда тузуркан:
“Хали шундай кунлар келадикки,
еганингиз олдингизда, емаганингиз
ортингизда бўлади”, деган эди.
Ўйимизнинг лойсувоқ томидан чак-
ка ўтиб, тағига тоғоралар қўйиб,
фарзандларим совуқ қотмасин дея,
кечалари ухламай, кўрпага ўраб
чиққан вақтларим бўлган. Яратганга
шукрки, биз кутган кунлар келди,
орзу-ҳавасларимиз мустақиллик
туфайли рўёбга чиқди. Ана шундай
дорилмон, тинч, фаровон кунларда
яшаётганимдан бахтиёрман.

Тожиқон ая Зангиота туманидаги

Орамиздаги одамлар

8-умумий ўрта таълим мактабида 35
йил бошланғич синф ўқувчиларига
билим бериб, шу ердан нафақага
чиқди. “Халқ маорифи аълоҳиси”
кўкрак нишонига сазовор бўлди.
Ая ҳали ҳам шогирдлари эъзозиди
яшамоқда. Собиқ ўқувчилар байрам-
ларда онахонни гулдаста ва совғалар
билан эслашади.

Аяга “Ҳаётнинг завқи нимада?”
дея савол берганимизда:

— Юртимизнинг мустақиллигида,
у билан қадамба-қадам юриб, эркин
нафас олаётганимда, миллат гурури,
ифтихори, шаънини ҳимоя қилиб ке-
лаётган ёшларимизни, мен таълим-
тарбия берган, илк бор қўлига қалам
тутқаган ўғил-қизларимни бахтли
қўришда, — дея жавоб берди ая.

Дарҳақиқат, инсон умри давоми-
да кимгадир фойдаси тегиб, яхшилик
қилиб, ўзидан яхшилик қолиштига
ҳаракат қилади. Ахир айтадилар-ку,
яхшидан бог қолади, деб. Шундай
экан, онахон ҳам ўтаётган умридан
мамнун ва бахтиёр.

Манзура РАҲМАТУЛЛАЕВА,
Тошкент шаҳар, Учтепа тумани-
даги Бешқайрағоч маҳалласи фаоли

Жазирама ёз қуёши остида тип-тиниқ зилол сувда чўмилиб, офтобда тобланганга нима етсин? Ёз фаслини катталардан кўра болажонлар кўпроқ яхши кўришига шубҳа йўқ. Таътилда уч ой маза қилиб дам олиш, ариқ-анҳорларда, замонавий сузиш ҳавзаларида қийқириб-яйраб чўмилишнинг гашти бўлакча.

ЧЎМИЛИШНИНГ ҲАМ ЁЗ ҚОИДАЛАРИ БОР

Қоидаларга риоя қилинг!

Чўмилиш қайфиятни кўтаради. Кишига гайрат ва шижоат бахш этади. Шу билан бирга саломатлик учун ҳам фойдали. Чўмилишда меъёрга ва унинг қоидаларига амал қилиш жуда муҳим.

Бугун юртимиздаги очиқ чўмилиш ҳавзалари, фавворалару ариқ-зовурлар сувининг сифати кўнгилдагидеки? Очиқ сув ҳавзасида чўмилиш зарарли эмасми?

Фавворалар ёки бошқа турғун сув ҳавзаларида чўмилиш гигиена қоидаларига тўғри келмаслигини била туриб, “чўмилиш тақиқланади” деган огоҳлантиришга парво қилмайдиганлар ҳам топилади, орамизда. Фавворалар остида чўмилмаётган болакайлар ифлос сув ҳавзаларида чўмилиш

саломатлик учун зарарли эканини тушунмаслиги мумкин. Аммо катталар – уларнинг ота-оналаричи? Бундай сувларнинг тозаллигига ҳеч ким кафолат бермайди. Аслида, фавворалар кўча ва хиёбонларнинг кўркини янада очиш, атрофга салкин ҳарорат беришга мўлжалланган. Шунингдек, хиёбонлардаги кўл ва ҳовузларда ҳам чўмилиш маъбул эмас. Фақат махсус жойларда чўмилиш тавсия этилади.

Хушёрликни унутманг

Афсуски, ёз мавсумида чўкиш билан боғлиқ ҳодисалар учраб туради. Бунга эътиборсизлик, тушунтириш ишлари қониқарсиз олиб борилаётгани, шунингдек, болаларнинг суза олмасликлари ҳам сабаб бўлади. Бунинг учун тақиқланган жойларда, турғун сув ҳавзаларида чўмилмаслик ва анҳор ҳамда сойларда сузиш қоидаларига амал қилган ҳолда чўмилиш керак. Оқар сувда чўмилишда ўта хушёрлик талаб этилади. Агар сиз сузишни билмасангиз, яхшиси тез оқар сувда чўмилмаганингиз маъқул. Ёки чўмилишга боришдан аввал, сузиш қоидалари билан танишиб, бассейни ёки бошқа хавфсиз чўмилиш ҳавзаларида сузиш бораида ўзингизни синаб кўринг.

ёхуд ёзни соз ўтказайлик...

Дилрабо Шарипова, олий тоифали шифокор – терапевт:

– Турғун сувларда организмга салбий таъсир кўрсатувчи замбуруғлар ва бошқа ҳар хил микроблар кўп бўлади. Иммуитети заифроқ кишиларнинг чўмилиш жараёнида патоген микроблар келтириб чиқарадиган касалликларга чалиниш эҳтимоли юқори. Чўмилишдан сўнг офтобда узок вақт тобланиш ҳам зарарли. Тоғдан оқиб келувчи оқар сув ёки ҳар куни тозаланадиган сув ҳавзаларида сузиш фойдали. Чўмилиш ҳавзаларига борганда эса албатта, шифокор кўригидан ўтиш зарур. Шунинг учун назорат остида бўлган, тегишли мутахассислар томонидан текширилган бассейн ва чўмилиш ҳавзаларида сузиш тавсия қилинади.

Комилжон Алимов, Пойтахтнинг Рафур Гулом номидаги маданият ва истироҳат боғи директор ўринбосари:

– Истироҳат боғида иккита кўл ҳавзаси мавжуд бўлиб, бири қайиқларда сайр қилиш, иккинчиси сузиш учун мўлжалланган. Бу кўлларни мавсумга тайёрлаш ишлари ҳар йилнинг февраль ойидан бошланади. Чўмилиш ҳавзалари, қайиқлар бекати, қутқарув бекатлари тозаланади, таъмирланади. Сувга тушиш учун мўлжалланган зиналар мустаҳкамланади. Чўмилиш ҳавзасидаги ювиниш ва кийим алмаштириш хоналари таъмирланиб, фойдаланишга тайёр ҳолатга келтирилади. Хуллас, мавсум бошлангунига қадар дам олувчилар учун сузиш ҳавзасида барча қулайликлар муҳайё қилинди. Чўмилиш ҳавзасига қўйилган сув мутахассислар томонидан назоратга олинган.

намуна олиниб, таҳлил қилинади ва натижага қараб зарур чора-тадбирлар кўрилади. Шунингдек, маданият ва истироҳат боғининг сув ҳавзасида тиббий пункт фаолияти йўлга қўйилган. Дам олувчилар хавфсизлиги истироҳат боғи мутасаддилари зиммасидаги вазифа. Лекин таъриф буюрган ота-оналар ҳам фарзандларини назоратсиз қолдирмасликлари керак. Болалар ота-она ёки уларнинг ўрини босувчи шахс ҳамроҳлигида келишлари талаб қилинади. Акс ҳолда, чўмилиш ҳавзасига киритилмайди. Ота-онаси билан келган болаларга ҳам мутахассислар ёшига қараб махсус жой тавсия қилишади. Ўн икки ёшгача бўлган болалар учун мўлжалланган алоҳида бассейн мавжуд бўлиб, унинг чуқурлиги 70 см.ни ташкил қилади.

Ўн беш нафар ғаввос-қутқарувчилар дам олувчиларнинг хавфсизлигини таъминлаш учун ҳар доим хизматта шай.

Сув ҳавзасининг чўмилишга мўлжалланган ҳудуди чуқурлиги 2 метрдан, узунлиги 25-50 метрдан ошмаслиги керак. Белгиланган ҳудуддан нарига ўтиш ман этилади. Бундан ташқари сув ҳавзасида қузатув минораси мавжуд бўлиб, у ердан ғаввос-қутқарувчи атрофни диққат билан қузатиб туради. Шунингдек, ғаввос-қутқарувчилар томонидан чўмилишга келган дам олувчилар сув ҳавзасидаги тартиб-қоидалар билан таништирилади.

Ботир Аҳмаджонов, иқтисодчи:

– Фарзандларим билан чўмилишга тез-тез келиб турамыз. Бу ерда дам олувчилар учун яратилган қулайликлардан мамнунмиз. Ҳар гал чўмилишга олиб келганимизда болаларимизнинг қувончини кўриб ўзимиз ҳам боладек яйраб кетамиз.

Камолиддин Абдурахмонов, Тошкент шаҳри, Олмазор тумани 2-сонли болалар ва ўсмирлар спорт мактабининг мураббийи:

– Бассейнга етти ёшдан болалар қабул қилинади. Болажонларга сузишда нималарга эътибор бериш кераклиги тушунтирилади. Болалар дастлаб ювиниш хонасида душ қабул қилади, сўнг сузишга туширилади. Биринчи марта

... Мумкин эмас

Чарчаганда, оч пайти, шунингдек, спиртли ичимлик ичган, чанқаган ёхуд қандайдир касаллик безовта қилаётган пайтда чўмилиш мумкин эмас.

сузишга тушаётган болаларга тартиб билан сузиш қоидалари ўргатилади. Сузиш қон айланиши, асаб тизимига ва энг муҳими, кўриш қобилиятига ижобий таъсир қилади. Шунингдек, сузиш боланинг гафда тузилишининг чиройли, бакувват бўлиши учун ҳам аҳамиятли.

Сузиш қоидалари

Равшан Қўлдошев, сузиш мураббийи:

– Болалар ёки биринчи мартаба сувга тушган катта ёшдагиларни сузишга ўргатиш жойи 60 – 90 сантиметргача чуқурликда бўлиши керак. Бундай чуқурликда одам сувдан чўчимайди, чунки оёғи таянч нуқтага эга бўлади. Очиқ сув ҳавзаларида сузишга ўрганишда, албатта, сувнинг чуқурлиги билан бирга, оқим тезлигини ҳам эътиборга олиш лозим. Ёз ойларида фарзандларимизни сузишга ўргатиш вақтини тўғри танлаш керак. Айрим ота-оналар куннинг иссиқ пайтидагина (соат 13:00-15:00) чўмилишга рухсат беришади. Аслида эса, эрталаб соат 10.00 дан 12:00 гача ва кечкурун соат 17:00 дан 19:00 гача кўёшнинг ультратинафша нурлари кўп бўлади ва ана шу соатларда чўмилиш жуда фойдали. Чўмилиш муддати 5 дақиқадан 25-30 дақиқачага давом этиши мумкин, унда боланинг ёши, сузишга тайёргарлиги, сувнинг ҳароратига эътибор бериб, сузиш муддати аста-секин ошириб борилади. Ёз пайтлари катта ёшдаги болалар сув ҳарорати +18 бўлганда, кичик ёшдагилар +20 дан кам бўлмаганда очиқ сув ҳавзаларида чўмилишлари мумкин. Агар сувнинг ҳарорати 16С дан паст бўлса, чўмилиш тавсия этилмайди. Сувга тушишдан аввал бош ҳамда кўкракни ўллаб, сўнг шўнғиш керак. Чўмилиш жойини чеклайдиган, кўпириб оқаётган сувга шўнғиш мумкин эмас.

Хулоса

Чўмилиш ҳавзаларидан фойдаланганда хушёр бўлиш, бу борада маълум қоидаларга амал қилиш ҳамда фарзандларимизнинг тақиқланган жойларда чўмилмаслигини назорат қилиш зарур. Унутманг, чўмилиш, сузиш шунчаки бўш вақтни мароқли ўтказиш учун машғулот эмас, балки саломатликни тиклаш ва тетикланиш учун зарур муолажа ҳамдир.

Умид АДИЗОВА

Шаҳзода ХОН-
БЎТАЕВА Умумий
амалиёт шифокори:

ҚАНДЛИ ДИАБЕТНИ ҚАНДАЙ ЕНГИЛЛАШТИРИШ МУМКИН?

КАРАМ ЧИПҚОННИ ЙЎҚОТАДИ

— Эшитишимга кўра, карам жуда шифобахш сабзавот экан. Унинг ёрдамида ҳатто чипқон ҳам битар эмиш. Шу тўғрисида?

С.КОМИЛОВ,
Навоий вилояти

— Карам таркибида ёғ, канд, маъданли модда, ферментлар, аминокислоталар, оқсил, турли витамин ва минерал тузалар мавжуд. Халқ табибатида карам баргидан иштаха очувчи, меъда ости бези ва ичак фаолиятини яхшиловчи, чипқонга қарши омил сифатида қўлланилиб келинади.

Чипқонни тузланган карамнинг намақобли сувиға ботирилган доқа ёки бинт билан оқиста артиш мумкин. Янги карамнинг юпка япроғи чипқоннинг устига қўйилиб, бинт билан ўраб қўйилади. Икки-уч соат ўтгач, яна ушбу муолажа такрорланади. Бу вақтда карам шарбатини ичиб туриш айни муддаодир. Янги карамни гўштқиймалагичдан ўтказиб, шарбати доқада сузиб олинади. Бир ош қошиқдан оч қоринга уч маҳалдан ичиб бориш тавсия этилади.

— Қандли диабетлигим туфайли кичик яра-ларнинг ҳам тузалиши қийин кечяпти. Дори-дармонларсиз, табиий йўл билан ушбу хасталикни енгиллаштиришнинг иложи борми?

М.ХАЙРУЛЛАЕВА,
Тошкент шаҳри

— Уй шароитида табиий йўллар асосида қандли диабет хасталигини бироз енгиллаштириш мумкин. Бунинг учун бир дона сабзини майда қирғичдан чиқариб, кичикроқ идишга соласиз. Идиш тўлгунча қадар устидан ўсимлик ёғи қўйилади. Уни бугда 15 дақиқа қайнатиб, сўнг икки қават доқадан ўтказасиз. Тайёр бўлгач, бир чой қошиқдан кунига икки маҳалдан ичинг. Ушбу сабзи мойини яраларга ҳам суртиш мумкин.

ПИЁЗ ГИЖЖАГА ДАВО

— Ўғлимнинг қорни огриб, кечаси билан безовта бўлиб чиқяпти. Тиббий текширувдан ўтказгандим, гижжа борлиги аниқланди. Бир неча хил дори-дармонлар ёзиб беришди. Аммо ўғлим ҳар гал дори-дармонларни ичирганида ўқияпти. Уй шароитида дори-дармонсиз даволаса бўладими?

Ф.ИСМАТУЛЛАЕВА,
Тошкент вилояти

— Албатта. Бунинг давоси — пиёз! Бир дона пиёзни арчиб, стаканга солиб, устига қайноқ сув қуйиб, беш соатга дамбаб қўясиз. Ушбу тайёр массани ҳафта давомида кунига уч маҳал бир чой қошиқдан асал қўшиб, овқатланишдан ярим соат олдин оч қоринга ичиринг. Муолажа натижасида болангизнинг қорнидаги огрик йўқолиб, гижжадан халос бўлади.

— Ўғлимга намунавий уй-жой олмоқчиман. Намунавий уй-жой олган шахслар даромад солиғидан озод этиладими?

Нодир Шарипов,
Тошкент вилояти, Қўрай тумани

Лобар Азаматова
Тошкент вилояти давлат солиқ бошқармаси, ахборот хизмати бош мутахассиси:

— Солиқ кодексининг 179-моддаси 30-бандига асосан жисмоний шахсларнинг солиқ солинадиган иш ҳақи ва бошқа даромадлари суммаларидан қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибда уй-жой қуриш каби мақсадлар учун кредитлар бериш қонун ҳужжатларига мувофиқ зиммасига юклатилган банкларнинг кредитлари ҳисобидан амалга ошираётган қурувчи шахслар, шунингдек, уларнинг мазкур кредитлар бўйича биргаликдаги қара олувчи бўлган оила аъзолари томонидан олинган ипотека кредитларини ҳамда улар бўйича ҳисобланган фойзаларни қоплаш учун йўналтирилганда жисмоний шахсларнинг даромадларига солиқ солинамаслиги белгиланган.

Шунингдек, мол-мулк олинган (мол-мулкка бўлган ҳуқуқ давлат рўйхатидан ўтказилган) санадан эътиборан беш йил ичида сотилса, мазкур даромадларга белгиланган тартибда солиқ солинади.

— Солиқни ўз вақтида тўламадик, маблағ йўқ эди. Шунингдек, тўлов топшириқномасини 2-сонли картотекага жойлаштирмадик, чунки буни амалга ошириш мумкин эканлиги ҳақида беҳабар эдик. Мазкур ҳолатда қандай жазо назарда тутилган?

Рустам Қўчқоров,
Тошкент вилояти, Юқори-Чирчиқ тумани

— Солиқ кодексининг 120-моддасига асосан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мулкдорларини бузиш - тўловнинг белгиланган даврдан кейинги кундан эътиборан муддати ўтказиб юборилган ҳар бир кун учун (тўлов куни

МУДДАТ
ЎЗАЙТИРИЛАДИМИ?

— Йиллик даромадлар тўғрисида декларацияни топшириш муддатини узайтириш мумкинми?

Гўзал Азимова,
Тошкент вилояти, Қўрай тумани

— Солиқ кодексининг 192-моддасига асосан даромадлар бўйича жами йиллик даромад тўғрисидаги декларацияни, доимий яшаш жойидаги давлат солиқ хизмати органига ҳисобот йилдан кейинги йилнинг 1 апрелидан кечиктирмай тақдим этилиши белгиланган бўлиб, декларацияни топшириш муддатини узайтириш кўрсатилмаган.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги Кодексининг 174-моддаси 3-хатбошисига асосан, даромадлар тўғрисида декларация тақдим этишдан бўйин товлаш, декларацияни ўз вақтида тақдим этмаслик ёки унда атайин нотўғри маълумотларни тақдим этиш — энг кам иш ҳақининг бир бараваридан уч бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

ҳам шунга қиради) 0,033 фойз миқдориде пеня ҳисоблашга сабаб бўлади.

Шунингдек, Солиқ кодексининг 59-моддасига мувофиқ, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш бўйича бажарилмаган мажбуриятлари бўлган солиқ тўловчи ўзининг банк ҳисоб варағида пул маблағлари мавжуд бўлишидан қатъи назар, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ушбу Кодексад белгиланган тўлаш муддатидан кечиктирмай уларни хизмат кўрсатаётган банкка тўлаш учун тўлов топшириқномасини тақдим этиши шарт.

Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 175-моддасига

СЎРАНГ, ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Якка тартибдаги тадбиркор давлат рўйхатидан ўтгандан кейин қандай тартибда солиқларни тўлайди?

Рустам Турғунов,
Тошкент вилояти,
Пискент тумани

— Солиқ кодексига асосан якка тартибдаги тадбиркорлар қатъий белгиланган солиқни тўловчилар ҳисобланади. Солиқ тўловчининг календарь ойида ишлаган кунлари сонидан қатъий назар, келтирилган тадбиркорлик фаолиятининг тури ва солиқ тўловчининг фаолиятни амалга ошириш жойига қараб белгиланган ставкалар бўйича тўланади.

Шунингдек, янги рўйхатдан ўтган якка тартибдаги тадбиркор, шу жумладан, оилавий тадбиркорлик субъекти қатъий белгиланган солиқни якка тар-

тибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтказилгач, кейинги ойдан бошлаб тўлашни белгиланган.

Қасб-хунар коллеж битирувчилари ўқишни тамомлагандан кейин ўн икки ой ичида якка тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтган санадан эътиборан қатъий белгиланган солиқни тўлашдан олти ой муддатга озод этилади. Борди-ю, ўн икки ой ичида фаолият тугатилган тақдирда, қатъий белгиланган солиқ фаолият амалга оширилган бутун давр учун тўланади.

мувофиқ, солиқ тўловчи томонидан бюджетга ва давлат мақсадли жамғармаларига солиқлар ҳамда бошқа мажбурий тўловларни тўлаш учун тўлов топшириқномасини хизмат кўрсатаётган банкка тақдим этмаслик ёки кечиктириш топшириш - мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг уч бараваридан беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Худди шундай ҳуқуқбузарлик маъмурий жазо чораси қўлланилганидан кейин бир йил давомида такрор содир этилган бўлса, мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга олиб келади.

Ифтихор Сиддиқов тайёрлади.

Бугун ахборот алмашиш шунчалар жадаллашдики, ҳар биримиз янгилик қабул қилиш ва тарқатишда фаол ҳамда кўнгиллимиз. Албатта, бунинг учун телефонингизни интернет атиллш тармоққа уласангиз бўлгани...

тақдири ётганини, буни тарқатиш туйфали бир бегунохнинг ҳаётини издан чиқариб юбориш мумкинлигини унутиб қўяётганимиз фожиа.

Афсус... Бугун чўкаётган, калтакланаётган ёки бирор ҳалокатга учраган кишини кўрсак, унга ёрдам қўлини чўзиш, қутқариш ўрнига тасвирга олишга, оммага тарқатишга ошқадиган даражага келдик. Энг ёмони, бу қилмишимиз билан ҳеч бир истиҳоласиз мактанамиз, ҳатто

ном таратган халқимизни қай тариқа қўз-қўзалаймиз? Айни пайтда интернетдан жаҳон бўйича 3,2 миллиарддан зиёд киши, яъни, бутун ер юзидagi аҳолининг салкам ярми фойдаланишини ҳисобга олган ҳолда жойлаётган видеонингизнинг томошабини қанча бўлиши мумкинлигини ҳам чамалайверинг...

Эҳтимол, биз бироз ваҳима қилаётгандек туюлармиз? Шунча миллионлаб видеолар орасидан бизнинг миллатимизга тегишлисини ким ҳам ажрати оларди, дерсиз? Аммо, You Tube-

БИЗ

ИНТЕРНЕТДА

КИМИЗ?

гурурланамиз.

Маълумотларга кўра, Ўзбекистонда бугунги кунда интернет тармоғидан фойдаланувчилар сони 12 миллиондан зиёдни ташкил этади. Шундан, 11,5 миллионга яқини глобал тармоққа чиқиш учун уяли алоқа воситасидан фойдаланади. Бундан келиб чиқадиги, шунча одам миллатимиз, халқимиз ҳақидаги маълумотларни бемаълум дунё саҳнига олиб чиқиш имкониятига эга. Хўш, ижтимоий тармоқлар орқали жаҳонга кўпроқ қай жиҳатимизни кўз-кўз қилмоқдамиз? Ҳеч шу ҳақда ўйлаб кўрганмисиз?

Бугун юртдошларимиз томонидан энг кўп видеотасвирлар "You Tube" веб-сайти орқали дунё ахли эътиборига ҳавола қилинмоқда. Ушбу тармоқ эса айни вақтда миллионлаб томошабин ва аъзоларига эга. 2014 йил 31 майда рекорд натижани, яъни ўша ҳамма билган "Гангам стайл" клипини 2 миллиард томошабин кўргани ва шов-шувга айланганининг ўзи ҳам бу тармоқнинг қандай кучга эгалигини кўрсатади. Демак, битта видеони бир вақтнинг ўзида юртимиз аҳолисида 5-6 баробар кўп бўлган бошқа давлат вакиллари кўриши ва биз ҳақимизда қайсидаги маънода фикрга, тасаввурга эга бўлиши мумкин. Энди ушбу веб-каналга киришганда, юртдошларимиз томонидан қўйилаётган видеотасвирларга назар солинг: "Ўзбек ўғри...", "Ўзбек фоҳиша...", "Ўзбек саунада...", "Ўзбек прикол...", "Ўзбек тўйда шарманда..."

Шу ва шунга ўхшаш ном остидаги видеотасвирлар бодрокдек потирлаб чиқиб келади.

Мана, биз ўзимизни қай йўсида дунёга намоиш қиляпмиз?! Ўзининг бағрикенглиги, меҳри, юксак маънавияти ва қадриятлари билан оламга

каналга жойланган видеоларга тиркалган биргина "Ўзбек" сўзининг ўзи бунинг учун кифоя эмасми? Биргина шу сўз билан бугун дунё бизни таниши ёлғонми? Фикримиз исботи сифатида ушбу сайтга "Ўзбек қизлари" деб ёзиб, қидирув тугмасини босиб кўринг. Кўз олдингида "Ўзбек қизлари Россияда...", "Ўзбек қизлари жанжалли...", "Ўзбек фоҳиша қизлари кўлга тушди...", "Хотин-қизлар жанги...", "Эрга тегиш учун қизлар жанги..." каби номлар остидаги шундай лавҳалар турнадек тизилиб чиқиб келадики, бошингиз эгилиб, юзингиз қизаради.

"Шарқ аёли", "Ўзбек қизлари" деса ҳар биримизнинг кўз ўнгимизга, ҳатто хорижликлар тасаввурда ҳам ибодли, ҳаёли, назокатли хилқат жонланиши табиий. Бу каби видеоларлар эса ўша соф ва гўзал тасаввурни поймол этмайдими? Аждоғларимиз томонидан дунё ахли онгига асрлар давомида сингдирилган покиза ва улугвор туюнчаларни чип-пакка чиқармайдими?

Ҳаётимиздаги энг нобоб жиҳатларни интернет тармоғига жойлаётган қўштирноқ ичидаги сайт усталари юртдошлари обрўсини тупроққа қоригани етмагандек, ўзга миллат вакиллари

ҳам "Ўзбек" номи остида жойлаётгани қайси қилимга сиғади?

Кийими ҳам, сўзлари ҳам бизнинг миллатимизга хос бўлмаган ва ҳатто бўйинига хоч тасвирини осиб олиб, "қорин рақси"га тушаётганлар тасвирига ҳам "Ўзбек қизлари" деб ёзиб, интернетга жойлаётган "шоввозлар" ҳам афсуски, ўз юртдошларимиз. Бу видеоларларни омма эътиборига ҳавола қилаётган, дунёга тарқатаётган кимсаларда наҳотки миллий гурури, ор йўқ? Наҳотки, миллат шаъни, номусини ҳимоя қилишдек улуг ғазилатдан бебаҳра?

Яна бир тажриба. Тарих зарварақларида, бадий адабиётда, кино асарларда мард, жасур, алпкелбат ва жасоратли қилиб тасвирланган ва шундай деб билганимиз – ўзбек йигитлари интернет тармоқларида қай қиёфада намоиш этилаётганини ҳам билишни истарсиз? Унда яна ўша веб-

каналга "Ўзбек йигитлари" деб ёзиб кўринг...

Бирин-кетин чиқиб келган видеолар ҳар бир ўзбекман деган кишининг гурури ва орини қўзғатиш ҳамда ғазабини келтириши аниқ.

Табиий савол туғилади: бундай видеоларларни кимлар жойланти ва нима учун, мақсади нима, нимани кўзлашди? Бундан уларга қандай манфаат бор? Бу билан улар нимага эришади?

Таассуфки, бу ишда на моддий, на маънавий манфаат бор. Шунчаки, ўз тармоғида мухлисларини кўпайтириш, етакчи бўлиш, биринчилар қаторидан жой олиш илжини бор холос.

Ўйта толасан, киши. Наҳот, айрим кимсалар учрашиш, овқатланиш, сўзлашиш маданияти ва одоби бўлгани каби, телефон ва интернетдан ҳам фойдаланиш маданияти борлигини билмайди? Ахборот олиш ва тарқатиш ҳамда ҳам маълум мезонларга таяниш лозимлигини ўйлаб кўрмайди?

Ҳар бир муаммонинг, тугуннинг албатта, ечими ҳам бор. Шундай экан, ҳеч бир тўсиқларсиз, қоида ва мезонларсиз дунё ахли эътиборига ҳавола этилаётган бемаъни тасвирларга чек қўйиш, олдини олишнинг ҳам бирор йўли борлиги тайин. Албатта, бунинг учун ҳар биримиз "Мен ЎЗБЕКМАН! Ўзимга, миллатимга, Ватанимга муносиб иш қилишманми?", деган саволни бериб турсак кифоя.

Миллатимиз шаънини булғашга, ёмонотлик қилишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ! Бурчимиз – аждоғларимиздан мерос улугвор хислатларни фанат асраш эмас, ривожлантириб, келгуси авлодларга покиза ҳолда етказиш ҳамдир.

Наргиза УСАНБОУВА

Э Ё Л О Н

"DILIS MAYA" МЧЖ 2016 йил 1 майдан тугатилганлигини эълон қилади. Шикоят ва даъво аризалари 2 ой ичида қабул қилинади. Манзил: Юнусобод тумани, Юнусобод 4-мавзе 28 б-уй. Тел: 224-71-06

Оила ва жамият

Ижтимоий-сиёсий,
маънавий-маърифий газета

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Хотин-қизлар
қўмитаси, "Боалар ва
оилаларни қўллаб-қувватлаш"
ассоциацияси (Боалар
жамғармаси) ва "Соғлом авлод
учун" халқро хайрия фонди

Бош муҳаррир:
Воҳид Лўқмонов

Обуна
индекси – 176

МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент – 100000.
Амир Темури кўчаси
1-тор кўча, 2-уй.

Қабулхона: (факс)
233-28-20, Котибият:
233-04-35, 234-76-08

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

Web-site: oila-va-jamiyat.uz

Газета 2013 йил 20 мартда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 10-2995 рақами билан рўйхатга олинган. Буюртма Г – 636. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади – 5812. Баҳоси келишилган нархда.

Босишга топшириш вақти – 15:00 Топширилди – 15:00

Масъул муҳаррир: **О. Жумабоев**
Мусаххилар: **С. Сайдалимов,**
К. Адашбоева

Газета таҳририят компьютер марказида
терилди ва саҳифаланди
Саҳифаловчи – **А. Маликов**

ISSN 2010-7609

772010760007

1 2 3 4 5